

PRODUCERE
MEDITATIO S. EVANGELII.
DIEI VISITATIONIS MARIAE,
Additis S. Patrum dictis, Quæstio-

numq; aliquot decisione, ad ubiorem textūs, cūm opus est,
explicationem, & Heterodoxorum refutationem.

QUAM
In Regia Aboensi Academia.

PRESIDE

DN. AESCHILLO PETRAEO,
S. S. Thol. Doct. Profess. & Civitatis ejusdem Pastore:

*Examini subjicit, in Auditorio Majori, horis solitis
Ad diem Octob. Anni 1652.*

ABRAHAMUS ABRAHAMI IKALENSIS
FINNO.

Ambrosius in Lucam,

Morale est omnibus ut qui fidem exigunt, fidem astringant, & ideo Angelus cum abscondita nunciaret, ut fides astringeretur exemplo senioris foeminae steriliq;, conceptum Virginis Mariae nunciavit, ut possibile DEO omne quod ei placuerit allegaretur.

Theophylactus in Lucam.

Sicut postea Johannes Christum quem venisset ut baptizaretur, prohibuit propter reves sentiam dicens, Ego non sum dignus: Sic & nunc per Matrem suam loquitur: Unde mihi hoc ut venias mater Domini mei ad me? Priusquam pariat Dominum, matrem vocans eam, quæ in utero gerebat. Alias enim priusquam pariant, non solemus matres vocare propter merum abortiendi. In virgine autem nihil tale sulpicari oportet, & ideo priusquam pariat mater. Et beata es tu o Maria quæ credidisti, quia amplebundur ea quæ a Domino tibi dicta sunt.

A B O E,
Excudebat Petrus Wald/ Acad. Typog: 1652.

Reverendis, Speciosissimis atq; Politissimis
VIRIS,

DN. Martino Thomæ Stenio,
Pastori in Vesilax vigilissimo.

DN. Christiano Jacobi, commi-
nistro in Vesilax dexterissimo, Patruo suo Charissimo.

DN. Abrahamo Jacobi, pastori
in Italis fidelissimo, Patri suo dilectissimo.

DN. Henrico Jacobi, juridico in
Tavastia & Nylandia, equiss:, Patruo suo celestissimo.

DN. Andreæ Michaëlis Pacca,
lenio, Judicii in superiori Satacundiâ perindustrio.

DN. Henrico Martini Lund/
Redituum Academiae Aboënsis Exactori perfido, Affinis
suo amando.

Meditationem hanc Sacram pro maximis in se col-
atis Beneficijs, in grati animi tesseram humiliam
& reverenter D. D. D.

ABRAHAMUS A. Ikalensis.

MEDITATIO TEXTUS,
DIE VISITATIONIS
M A R I Æ.

In Sanctis & Summis laudanda TRINITATIS, PATRIS,
FILII & SPIRITUS Sancti Nomine.

ET pax D E I palmam obtineant in cordibus ve-
stris, in quam E S vocati estis in uno corpore.
E S gratie fato. Coll: 3. v. 15. His verbis: 1.
Votum continetur, quo optat Apostolus, ut omnes p i j
bono sint animo in Christo propere a quod Deus sic di-
lexerit mundum, ut dederit tuom unigenitum Filium, ut
omnis qui credit in eum non pereat sed habeat vitam
eternam. Joh: 3. Hæc enim pax, quam Christus nobis
adferit, veram tranquillitatem adferit, non dat pacem
quonodo mundus dat, sed dat firmam & perfectam pa-
cem, ut merito in illa pace exultemus. 2. Informatio
dicit Apostolus nos esse vocatos ad hanc pacem: & hæc
pace fruamur, sensus itaq; est nostram pacem ad eam
pertinet, ut vere dicere queamus, Ego habeo pacem as-
pud D E U M, nam est illa pax quam C H R I stus attulit
mundo, gaudium illud magnum, quod annunciat in
eius nativitate Angelus: Magnum est gaudium. Hoc
gaudium autem soli Ecclesie est proprium, sicut illud
quod unicæbro in corpore accidit, id toti corpori acce-
dere dicitur, & quod toti corpori accidit, id etiam omni-
bus membris accidit. 3. Admonitio, vult ostendere
S. Paulus, nos debere in mutua charitate hoc gaudio frui,
& Deo gratias agere, bene & serio cogitantes, talem

clementiam nobis non declarata, propter nostra opera & sanctitatem. Sicut Israelite non occuparunt terram Canaan propter suam dignitatem & meritum, sed ex Dei benignitate, & quod Deus ita promisisset dudum Abrahamo, Isaaco & Jacobo, & quod vellet filium suum in illâ terrâ nasci hominem, redēptionis opus, undē omnes gauderent, perficeret. Hujus gaudi, in Christo charitatis ac mutuæ dilectionis, ut etiam gratitudinis exemplum, pro Dei amore erga genus humanum, occurrit in hodierni festi Evangelio. Celebramus autem hoc Visitationis Mariae festum, non ideo quod in vocemus Mariam, ut illa nos visitet donis cœlestibus, & ab adversitatibus nos tueatur, ut Pontificij docent, hoc enim soli Christo competit: Sed ex veteri piâ con'vetudine, studio, & amore audiendi verbum Dei, & imitandi pios homines & fide & bonis operibus.

Oremus autem Deum, ut hodiernum festum its celebrare Evangeliumq; ita meditari queamus, ut cedat in nominis diuinæ gloriæ, nobis in augmēnum & incrementum doctrinæ, & honorum operum, in spem & fiduciam, & tandem in aeternam beatitudinem: Dicamus igitur. Pater noster, &c.

E V A N G. Luc: i. v. 39. usq; ad 57.

Exsurgens autem Maria, in diebus illis, abiit in montanacum festinatione, in civitatem Iudeæ: Et intravit in domum Zachariæ, & salutavit Elizabeth. Et factum est ut audivit salutationem Mariae Elizabeth, exultavit infans in utero ejus. Et repleta est Spiritu Sancto Elizabeth: & exclamavit voce magna & dixit: Benedicta tu inter mulieres, & benedictus eius

clus fructus ventris tui. Et unde mihi hoc et veniet
mater Domini mei ad me? Ecce enim ut facta est
vox salutationis tuae in auribus meis, exultavit in gaudi-
o, infans in utero meo. Et beata es, quae credidisti:
Quoniam perficiuntur ea, quae dicitur sunt tibi a Domi-
no. Et ait Maria: Magnificat anima mea Do-
minum: Et exultavit spiritus meus in Deo salutari
meo. Quia respexit humilitatem ancillæ sua: Ecce
enim, ex hoc beatum me dicent omnes generationes.
Quia fecit mihi magna qui potens est, Et Sanctum
nomen ejus. Et misericordia ejus a progenio in pro-
genies, timentibus eum. Fecit potentiam in bra-
chio suo: Dispersit superbos mente cordis sui. De-
posuit potentes de sede, Et exaltavit humiles. Ejurio-
entes implavit bonis, Et divites dimisit inanes. Su-
scipit Israël puerum servum, memorati misericordiae
sua. Sicut locutus est ad patres nostros, Abraham
Et semini ejus in secula. Mansit autem Maria
cum illa quasi mensibus tribus, Et reversa est in do-
mum suam.

Refert S. Evangelista Lucas in recitato sextu-
historiam, quomodo S. Maria Salvatoris nostri Ma-
ter, postquam ab ea decessisset Angelus Gabriel, aliquot
interiectis diebus, se contulerit ad cognatam suam Eliza-
betham uxorem Sacerdotis Zachariæ. Dicit etiam E-
vangelista hoc miraculum accidisse, quod ex salutatione,
& voce S. Mariæ, foetus in utero Elizabethæ exultaverit,
& Elizabetha sit repleta Spiritu Sancto cœperitq; clamare

voce magna, & dicere: **Benedicta tu in mulieribus, &**
benedictus fructus ventris tui. Et unde hoc mihi sit,
quod mater Domini mei veniat ad me? Ecce auditâ
voce salutationis tuæ, exultavit infans in utero meo.
Beata quæ credidisti: Implebuntur quæ tibi dicta sunt à
Domino. Cum Elizabetha suam orationem absolvisset
incipit B. Maria laudare Deum elegantissimo.
Manso
fille vero dicitur B. Maria apud cognatam suam in dotoa
Zachariæ tres menses, & postea domum reversam.
Confirmatur fides nostra in Antieulo secundo, de Chri-
sti vera & humanitate & divinitate. Elizabetha ex Spiritu
sancto vocat Mariam matrem, & Matrem Domini sui.
Dominus vero non esset nisi esset verus Deus Elizabetha.
Excitamus quoq; ad orandum, adveniat regnum
tuum. Oramus ut Deus det gratiam, ut verbo Dei cre-
damus firmiter, Christum esse regem & habere suum re-
gnum, ut illud ad nos veniat, ut spem & fiduciam no-
stram in eum collocemus, ut verè & ex corde dicere Do-
minum nostrum queamus, sicut & Thomas dixit: Do-
minus meus, & Deus meus'. Joh: 20. Tractabimus
autem hâc vice i psalm visitationis historiam, canticum
aliâ concione meditaturi,

P A R T E S.

I. *De Mariæ visitatione, quâ Elizabetham visitat.*

II. *Quomodo Elizabetha eam excipiat & ad
salutationem ejus respondeat.*

Atq; hæ sunt istæ partes, quas hâc vice breviter & sim-
pliciter tractare constituimus: Omnipotens & aeternus
Deus, Pater noster celestis dilectissimus, nobis omnibus benedi-
cat condatq; utiliter & fructuose cedere faciat.

P A R S I.

P A R S P R I M A.

In qua meditamur:

I. Tempus visitationis. Hoc

indicat S. Lucas, nominando dies illos quibus Ma-
ria surrexit ad visitandum Elizabetham. Hi dies intel-
liguntur qui elapsi sunt a discessu Angeli a Maria, cuius
mentionem fecit S. Lucas, paulo ante in hoc capite di-
cens, quod postquam Maria dixisset; Ecce ancilla Do-
mini, fiat mihi secundum verbum tuum, decesserit a Ma-
ria Angelus. Vult itaque S. Lucas dicere: Non differt
B. virgo Maria visitare cognatam suam Elizabetham, ut
recesseret esse ne gravida sicut Angelus ei retulit dicen-
do: Ecce cognata tua Elizabetha concepit filium ante
menses sex, ut sic Marie fides firmaretur, quod & ipsa
gravida posset fieri sine viro, sicut Elizabetha in juvenus-
te sua iteris, sed jam in senectute foecunda & gravida
concepit filium, ut Maria etiam ex hoc disceret, intelli-
gens Elizabetham gravidam esse D. I. O quicquam im-
possibile.

L. C. Bono nobis exemplo B. Maria, quando sine longiori
mora fidei sue confirmationem querit quia audivit ab
Angelo illud factum quod alias per naturam esset imposs-
sibile, mulierem in juvenili etate sterilem, & jam gran-
davam, foecundam & gravidam factam, cuius rei ut fieret
Maria certior hoc iter instituit, ut ab omni dubio libera-
retur de veritate verborum Angeli, quod illa sine viro
concipere parereque posset filium. Festinemos & nos
ad audiendas Sacras conditiones, ut liberemur ab alijs eas-
ibus, cum quibus non raro in corporalis & aeternae felicitatis
negotiis conflictamur, ad quod invitamus, Psal: 95. v. 1.
& seq.

& seqq. Veniamus ad colloquium eum Deo in publicis
congressibus, per pias & ardentem preces, pro nomine &
divini saeculificatione, ut regnum Dei adveniat, ut fiat
voluntas Dei pro pane quotidiano, remissione peccatorum,
&c: Dum enim precamur, cum Deo loquimur &
Dominus nobiscum. Dicimus enim, Pater noster qui
es in cœlis, Adveniat regnum tuum, & Deus respondet:
Ego exaudiam te, Plal: 50.

II. S. Mariæ in itinere alacritatem & diligentiam.. Hanc indicat S. Lucas,
dicens: illam ibi esse cum festinatione. Non diu com-
morabatur in hospitio, non morabatur diu in plateis, non
vanas sermones agebat, sed cum festinatione ivit,

L. C. Ambrosius ex hâc festinatione Mariæ hanc
doctrinam proponit: Discere virgines non circumcur-
sare per alienas ædes, non demorari in plateis, non ali-
quos in publico miscere sermones. Peregrinantes non
diu vagentur hinc inde, sed ut mature negotia sua confie-
cent, & domum redeant. Infeliciter cessit Dinæ qua-
ndo expatiata ad contemplandum filias istius terræ diutius
morabatur, Gen: 34. Sintergò Virginies libenter domi
& suis penetalibus & domeiticis negotijs honestis occu-
pentur, & dum exundum in publicum, vel peregrinan-
dum, fiet illud cum gravitate & festinatione non imiten-
tur mulierem istam à quâ Salomon cavere jubet, Prov: 7o
¶. 10. & seqq. Orent virginæ Deum cum Syracide, ex
cap. 23. v. 1 & seqq. Domine pater, & dominator vitæ
meæ, ne derelinquas me in cogitatu, & consilio eorum:
Ne sis me cadere in illa exprobratione,

III. Iti-

III. Itineris visitationis Mariæ

longitudinem. S. Lucas de hâc dicit, S. Mariam profectam in montana in civitatem Judæ, in quâ Sacerdos Zacharias habitavit, in oppido aliquo Levitico, filijs Asron attributo in tribu Judæ. Quæ verò civitates Sacerdotales fuerint in tribu Judæ, & quidem in montanis sitæ indicatur: Jol. 21. ¶. 13. Jos. 15. Inter has numeratur quoq; Hebron, ubi Abram, Isaac & Jacob habitaverunt, in quâ promissionem acceperunt de Messia nascituro. An hâc civitas fuerit in qua Zacharias habitavit, Evangelista non indicat. Constatbat autem hoc iter ex Nazareth in Galilea, ad hanc civitatem in tribu Juda Sacerdotalem, si Hebron fuerit 24. milliaribus.

L. C. Sicut S. Maria non abhorret à pietatis exercitijs, & fidei incremento consequendo, propter iter longum, propter asperitatem montium: Sic & nos nos sinamus tertiæ à cultu divino itineris longitudine & difficultatis bus. Venerunt ad Christum Magi per iter longum. Matth: 2. Laudat Christus Reginam Arabiæ quod ad audiendum sapientiam contulerit se ad Saronem. Matth: 12. ¶. 42. Laudatur turba Israël, quæ sepositis tantis per negotijs domesticis, sequebatur Christum, ut audiret ejus conciones, & videret miracula quæ faceret super ægrotos. Quam turbam Christus propterea miraculosæ & liberaliter cibavit. Joh: 6. Illi qui sinunt se impediri per alias temporales difficultates, quas separare possent, comparantur illi semini quod in faxa cedidit, & enatum aruit quia humorem non habet. Matth. 13. Ideo que orandum ne Deus nos inducat in temptationes. Videndum etiam ne ab his mundi sollicitudine impe-diamur, vel à divitijs & voluptatibus suffocemur, sicut di-

ves epulo alectione & auditu Mosis, & Prophetarum
impediebatur, in sempiternū exicium & damnationem.
Luc. 16. Et Christus Martham reprehendit, sinentem
se impediri ab auditu concionis Christi, & Mariam lauda-
vit diligentēr audientem conctionem. Martha, Martha,
inquit, sollicita es de multis unum est necessarium. Ma-
ria elegit bonam partem, quæ nō auferetur ab ea. Luc. 10.

IV. Mariæ salutationem in-

domo Zachariæ. Et salutavit, inquit Lucas, cognatam
suam Elizabeth. Quibus verbis usā si Maria in saluta-
tione suā, non indicat S Lucas. Dubium tamen non est,
quoniam ejus salutatio precatio fuerit, quā optabat cognatæ
suæ felicia quæque. Extant quidem formulæ in popu-
lo Dei salutandi, sicut illa Angelis ad Mariam. Dominus
tecum. Jos. 1. v. 17. 1. Sam: 17. v. 38. cap. 20. v. 13.
1. Paral: 22. v. 16.

L. C. Vetus est consuetudo populi Dei Salutare se
in vicem, salutārunt se in vicem Ihetro & Moyies. Exod.
18,7. Salutationis exemplum habemus, Jud 18. Et iubet
Christus intrantes in domum salutare, Math.10. Et Apo-
stolus, 1,Cor. 16, & Phil: 4. Coll: 4. 1. Thess: 5. 1. Pet: 3.
Dicit quidem Christus Luc: 10. Neminem per viam sa-
luta veritis'. Quibus verbis non improbat consuetudini-
mem illam salutandi in se, sed ne diutius commorenentur
& occupentur in agendis alienis, ne segnes sint in nece-
sarijs sed alacres. Tale præceptum etiam extat 2. Reg: 4.
De non salutando & non resalutando, quod monet ne
cunctetur in via sed ut matureret. Quia autem salutatio
moram non iniicit festinanti. Absit ergo illa torvitas
& austeritas, quā quidam homines proximum suum alpi-
ciunt, nolentes eum salutare, absit odium & invidia que
piam

piam salutationem impediunt, expurgemus vetus fer-
mentum, induamus caritatem, Christum induamus,
Christus dilexit nos & nos diligamus fratres nostros.

SECUNDA PARS.

Audivimus in Prima Parte quomodo S. Virgo Ma-
ria instituerit iter ad montanæ, ad visitandam cognata-
tam suam Elizabetham, quodve salva & incolmis
buc pervaenerit, & in domum Zachariae intraverit,
Elizabetham salutaverit: In hic Secunda Parte de-
cendum quam amicè & benevolè excipiatur ab Elizabetha.

In quâ meditamur.

I. Miraculum quod contigit
in utero Elizabethæ. Miraculum hoc erat quod
Lucas hic detribit: Et factum est, ut audivit salutatio-
rem Mariæ Elizabeth, exultavit infans in utero ejus.
Infantulus Johannes, mirando inusitatōq; modo in ute-
ro matris subsiliuit. Non enim intelligitur de infantum
usuato modo in alvo materno, post quartum mensem,,
vel quando matres gravidae subito gaudio afficiuntur;
Sed intelligitur plane singularis motus & inusitatus, quem
Lucas peculiari vocabulo significare voluit, quod voca-
bulum dicitur de animalibus subsaltantibus. Hanc
implorationem Johannis à Spiritu S. prædictis Angelis.
Luc: i. ¶. 15. Erit enim magnus inquit, coram Domini
no, vinum & siceram non bibet & Spiritu Sancto reple-
bitur adhuc ex utero matris sua.

L. C. i. Hinc apparet vis & efficacia ministerij seu
verbi vocalis. Postquam Elizabeth audit salutationem
Mariæ, exultat præ gaudio infans in utero ejus, & ipsa
repletur

repletur Spiritu S. Audit autem infans Iohannes vocem
salutationis Mariae in utero per aures matris sue, & per
hoc vocale verbum Iohannes & Mater Elizabeth conci-
piunt Spiritum S. & impletur hic prophetia Angeli, qui
predixit futurum ut Iohannes repletur, jam inde ab u-
tero matris sue Spiritu Sancto. Vides igitur quanta vis
& efficacia sit in credentibus verbi vocalis & Evangelij
auditi, lecti & cogitati, ut recte dixerit Paulus, Evangelium
Dei esse potentiam ad salutem omni credenti, qui lo-
cus observandus est contra Svensfeldianos, item Anaba-
ptistas & alios, qui Ministerium verbi contemnunt & res-
piciunt, ae nolunt baptizare infantes, ideo quod non pos-
sint credere, eum sint sine sensu & intellectu. Vides au-
tem hic in infante fidem esse, cum in eo sit Spiritus S. que
ut Paulus inquit per fidem accipimus. Gal. 3. Est & in-
tellectus & sensus, quia per aures matris, Mariae salutatio-
nem audiens, intelligit adesse Dominum Redemptorem,
conceptum in utero virginis, & ideo exultat pre gaudio,
ut maxime adhuc foetus in utero non dum loquatur, nec
ratione uti possit videatur. In quibus vero Spiritus S.
est, in illis est efficax, in illis accedit novam lucem, no-
vos motus, sive sint infantes in utero, juvenes aut senes;
Spiritus S. enim est agitator & motor, Spiritus vivificans,
regenerans & renovans, quem qui non habent, non sunt
Christi. Certum autem est infantes qui afficiuntur Chri-
sto, esse Christi, & talium esse regnum cœlorum, ut Do-
minus ipse inquit. Nam Spiritus S. efficax est in omni-
bus, infantibus & adultis per lavacrum regenerationis &
renovationis. Non enim homines, sed Dei Spiritus &
hoc lavacrum est. Est enim ordo divinus hic salvandi
homines, ut primum audias verbum, deinde ei assentias,
& credas verbo, quia fides ex auditu est, auditus autem
per

per verbum. Ubi vero verbum audieris, & ei credideris, tunc haec fide accipitur Spiritus S. sicuti Act: 10. dicitur: Adhuc loquente Petro verba haec, cecidit Spiritus S. super omnes qui audiebant sermones'. Deus enim non agit nobiscum nisi per verbum & Spiritum sanctum sine verbo rarissime & non nisi miraculose. Igitur nos audiamus verbum, per quo Deus nobiscum agit, quod sectarij nobis eripere volunt & persuadere, ut exspectemus raptus & illuminationes spiritus, quales Enthusiastæ fecerunt omnibus temporibus tuerunt, & semper erunt qui cavendi sunt.

L. C. 2. Videmus promissionum divinarum veritatem. Angelus praedixit Johannem Baptistam in utero matris repletum isti Spiritu S., hoc etiam factum videmus, exultavit enim infans Johannes in utero virginis Mariæ. Johannes non modo novit Christum, cum uterque adhuc in utero materno essent; Verum etiam exultando iam tum testimoniis dedit IESU Christo, idque impulsu Spiritus Sancti. Verus itaque est Deus in suis promissionibus. Hanc praedicat Ecclesia. Psal: 117. Laudate Deum omnes gentes, laudate Deum omnes populi, quia confirmata est super nos misericordia eius & veritas ejus in aeternum.

L. C. 3. Videmus etiam nihil esse impossibile apud Deum. Operatur enim Deus in hoc infante Johanne Baptista cum sextus mensis ageretur ab ejus conceptione, cognitionem filij sui nuper concepti, in utero B. virginis Mariæ. Quare & hic habemus pulcherrimum exemplum, & evidenter demonstrationem sermonis Angelici: Nihil est impossibile apud Deum. Rede igitur dicitur in Symbolo Apostolico, credo in Deum Patrem Omnipotentem Creatorem coeli & terra. Ab illo itaque tutò omnia petimus spiritualia & corporalia bona.

Nec dubitamus nos ea impetraturos. Unde etiam Orationem Dominicam claudimus; juxta Christi mandatum particula A M E N, quæ significat, ut Lutherus interpretatur illam: Ut si nus certi preces nostras Deo esse gratias, quia ipse manda vit nos orare, & quod certò impetrabimus, quid petibimus'.

II. Elizabethæ exclamatione.

Hæc describitur hoc modo: Et repleta est Elizabetha S. Sandro & exclamavit voce magna & dixit: Benedicta tu inter mulieres & benedictus fructus ventris tui. Et unde hoc mihi, ut mater Domini mei veniat ad me? Ecce n. ut facta est vox salutationis tuæ in auribus meis, exultavit in gudio infans in utero meo, & beata es quæ credidisti, quoniam perficiuntur ea quæ dicta sunt tibi à Domino. In hæc exclamatione S. Elizabeth à Spiritu S. repletâ pris- mò commendat & extollit cognatam suam Mariam, quod esset facta mater Domini sui, confitetur illam gestare in utero Mundi Messiam, quem fructum benedictum vocat, viz. in quo benedicitur omnes gentes, juxta promissionem Abrahæ datam de ejus semine. Deinde humiliat se Elizabetha coram cognatâ suâ Mariâ, cum agnoscit se indigna in illo honore, quo Maria eam afficit, veniendo ad illam. Præterea indicat miraculum quod factum censet in suo utero, quando infans exultavit præ gudio, audiens Mariæ salutationem. Deniq; confirmat fidem Mariæ, assertens omnia impletum iri, quæ dicta sunt ei à Domino, quod paritura sit Maria Messiam & mundi Salvatorem.

L. C. Confessio Elizabethæ de Maria quod esset Master Domini, & quod fructus ventris ejus esset benedictus est à Spiritu S. uti hic clarissime assertur. Elizabetha n.

erat repleta Spiritu S. cum exclamaret voce magna ac diceret: Benedicta tu inter mulieres, & benedictus fructus ventris tui. Unde patet eos qui confitentur Christū JESUM esse filium Dei & verum DEUM, duci & regi à S. sancto, id quod etiam Apostolus Paulus docet, dicens, quod nemo possit vocare JESUM Dominum nisi per S. sanctum. Et Jacobus cap. i. inquit: Omne donum bonū & perfectum descendit à Patre lumineum. Ex spiritu S. est, quod Evangelista agnoscet Mariam esse illam mulierem, cuius semen sit contritum caput serpentis. Gen: 3. Hanc confessionem & nos discamus firmam inviolatāq; tenere, & sic non dubium erit de nostra salute. Persicentur enim nobis omnia quae nobis promissa sunt à Christo. Vera erit ista promissio Joh: 3. Omnis qui credit in Filium non peribit, sed habebit vitam aeternam.

III. Elizabethæ erga Mariam

Liberalitatem. Retinuit Elizabeth apud se Mariam per tres mentes, & deinde reversa est in domū suam. Sine dubio B. Maria domum festinasset, nisi intellexisset cognatae suæ insignem benevolentiam & liberalitatem cōjunctionem cum verâ fide & pietate. Quam sva è autem vium colloquium fuerit, & quam jucunda converratio brevibus explicari non potest. Zacharias erat mutus, hæ mulieres S. loquuntur replete Spiritu S. quarum auctor etiam ipse Zacharias procul dubio fuit, cum magna admiratione.

L. C. Habemus erga eam picturam synodorum, quid ibi proponi debeat vñz. Articuli fidei declarandi & explicandi, refutandi errores qui irreputantur. Ita hic fit, Elizabeth edit confessionem, ac dicit Mariam esse matrem Messias Domini promissi. Maria affirms se cum gestare in utero, & sui testimonii testem Archangelum allegat, & conferuntur ab his & aliis promissiones & Prophetia edita, de hinc Domina concepiendo & nascituro, per hos tres metas, quibus hoc concilium usq; ad nativitatem Iohannis, à conceptione Christi durevit.

DEUS

DEUS cuius unigenitus adhuc utero Virginis clausus, Iohannem Baptistam, Mariam salutante, Spiritu S. priusquam nascetur implevit: Da Ecclesia tua, ut quos spirituali regeneratione concepit, purificatos tibi filios pariat a deptione, per cunctos filium tuum Iesum Christum; Amen.

Benedictio, & Claritas & Sapientia, & Gratiarum actio, & Honor, & Virtus, & Fortitudo, DEO nostro, in secula seculorum, Amen. Apoc: 7,18.

Q U Ä S T I O N E S.

AN Zacharias habitaverit Jerosolymis, cum scriptum sit, Psal: 87. v. 1. Fundamenta ejus in montibus, & Psal: 125. v. 2. Montes in circuitu ejus? Neg.

Nam Jerusalalem in sorte tribus Benjamin, non tribus Juda sita fuit. Nec Sacerdotes omnes Jerosolymis hababant: sed in urbibus Leviticis per omnes tribus dispersi. At tempore Ministerij quidem in exedris templo adjunctis, comorabantur. Illo vero expleso ad civitates revertabantur. Zacharie itaque domum dicit Lucas fuisse in civitate quadam Juda.

I. Quænam intelligat Elizabeth, cum dicit Maria: Perficiuntur quæ dicta sunt tibi à Domino? Resp.

Intelligite ea quæ Gabriel de persona, officio & regno Christi prædixerat. Ita fides apprehendit promissiones in præsenti ac certa statuit futuram perfectam consummationem eorum quæ promissa sunt, licet nec ratione, nec experientia hoc pateat. Notandum quod duplex inveniatur lectio: In testa persona hoc modo: Beata quæ credidit, & quæ dicta sunt ipsi, & ita Syrus legit. Et ita videtur Elizabetha orationem suam à Mariâ ad alios præentes, qui salutationi huic interfuerunt, convertisse: Legitur etiam in secunda persona, & sic oratio potest referri ad ipsam Mariam.

